

Извлечение от

ПРОТОКОЛ

от проведено заседание на Националната контролна комисия на Политическа партия „ДВИЖЕНИЕ ДА БЪЛГАРИЯ“

Днес, 29.04.2024 г., в офиса на Движение Да, България в 18:00 часа и посредством телекомуникационни средства чрез платформата Google meet

В заседанието участваха:

1. Александър Иванов
2. Веселина Панайотова
3. Юри Катанов
4. Жулиета Мандажиева,

Всички присъствено, както и

5. Георги Биволарски и
6. Николай Янев чрез Google meet

3. По сигнал т.3 НКК000062

Докладчик е Георги Биволарски, който представя следния предварителен доклад “Изложение на фактите:

1. Сигналът е подаден от Атанас Костадинов на 10ти и 11ти март относно постове (три) във Фейсбук от личния профил на Николай Христов. След покана за уточнение сигналът е подаден през платформата на сайта на ПП „Движение Да България“. При проследяване на процедурните изисквания към сигнала той е приет за допустим и ми е разпределен като член на НКК за доклад по него. По повод същите публикации е подаден сигнал и от члена на „Движение Да България“ Христо Христов, но разглеждането му е отклонено поради неплащане на членски внос в последните шест месеца.

Сигналът на г-н Костадинов се основава на три публикации в личния Фейсбук профил на г-н Христов. В тях на 10ти март т.г. той коментира публикация в ПИК относно твърдения (неверни), че Божидар Божанов манипулира изборите на Да, България. Ето част от поста му: „Само че да видите какви боклуци сме си навъдили в партията. Цял един клуб 9.XII си имаме.“ На следващия ден в един от постовете на г-н Христов във Фейсбук той пише: „Стига ревахте в тоя клуб, бе. ... Баси меките китки, дето сте се събрали там :)))“. Впоследствие „меките китки“ от публикация две е заменено с „нежните душишки“ и това е публикация три.

Подателят на сигнала твърди, че е налице „обида към група членове на партията от член на НС - Николай Христов“ като посочва изразите „боклуци“ и „меки китки“.

2. Докладчикът е поканил г-н Христов да вземе становище по трите публикации. Г-н Христов не отрича тяхното авторство. Той смята, че сигналът е неоснователен, респективно не е извършил твърдяното нарушение с процесните постове. Релевира твърдението, че споделеното в личния му профил във Фейсбук не би могло да се приеме за "част от дейността на Движението". Излага доводи, че не е обидил никого персонално и следователно не е налице обида. Отрича съществуването на "клуб 9.XII", защото „обективно нито имаме такъв клуб, нито неговите

членове (или представители) са определяеми по някакъв начин.“. Твърди, че за да обиди някого, той следва да е причина за въпросната статия от поста.

3. Настоящото производство има за цел да установи дали е налице нарушение на Етичните правила на политическа партия „Движение Да България“ (Приети с Решение на Националния съвет на Политическа партия “Движение Да България” от 8 юни 2017г.). Етичните правила са задължителни за всички членове на партията. Настоящото производство не цели да установи дали е налице непозволено увреждане съгласно чл. 45 ЗЗД или състав на престъплението обида. При тях изказването на мнение с негативна оценка за определена личност, открояваща се по една или друга причина в обществения живот, не поражда отговорност, не съставлява противоправно поведение, ако не засяга достойнството на личността (т. е. ако не осъществява състав на престъплението обида). Така в Решение № 249 от 06.01.2020 г. по гр. д. № 1797/19 г. на ВКС, 3-то ГО.

Извършено от г-н Христов е от етично (морално-философско) естество. За определяне на евентуално нарушение, съответно възможно наказание, не се изследва обществената опасност на нарушението, защото такава няма, а единствено неговата морална укоримост (какво е отношението на г-н Христов към твърдяното нарушение, какви са евентуалните му подбуди, имал ли е специална цел и т.н.), а също и другите смекчаващи и отегчаващи обстоятелства.

В постове, в които използва изразите „боклуци“ и „меки китки“, г-н Христов изразява своето лично негативно отношение към членовете на клуб 9.XII в партията. Етичният въпрос тук е дали тези изрази са проявление на правото му свободно да изразява и разпространява мнение (в случая негативно) или посочените изрази, отправени към имагинерния според него клуб 9.XII, имат унизителен характер и са от естество да накърнят чувството за чест и лично достойнство на някой член на партията, който се възприема като част от този клуб. Тази преценка се основава на приетите в нашето общество критерии за морално и етично поведение.

Възможността за изразяване на негативно мнение е закрепена на конституционно ниво. Неин израз намираме в Решение № 7/04.06.1996 г. по конституционно дело № 1/96 г. на Конституционния съд на Република България. В него се приема, че разпоредбите на чл. 39, 40 и 41 от Конституцията на Република България утвърждават като основни права на личността правото свободно да се изразява и разпространява мнение и правото да се търси, получава и разпространява информация. Тези разпоредби защитават правото на личността на свободна изява на нейните същност и достойнство като равнопоставен участник в социалната общност. Те гарантират възможността на всеки да се информира за заобикалящата го действителност, а на обществото предоставят условия за неговото съществуване и развитие като формира обществено мнение.

Конституционният съд също е приел, че ограничаването на тези права е допустимо с цел охраната на други, също конституционно защитими права и интереси, и може да става единствено на основанията, предвидени в Конституцията. Такова основание е разпоредбата на чл. 39, ал. 2 от Конституцията на РБ, а именно че свободата да се изразява и разпространява мнение се простира до пределите, отвъд които се засягат други конституционни ценности, каквито са доброто име и правата на другите граждани. В този смисъл изразите „боклуци“ и „меки китки“ не представляват разпространение на мнение.

Следва да установим дали тези изрази, отправени към членовете на клуб 9.XII, имат унизителен характер и са от естество да накърнят чувството за чест и лично достойнство на подателя на

сигнала, който възприема себе си като член на този клуб. Тази преценка се основава на приетите в нашето общество критерии за морално и етично поведение.

Думата „боклуци“ недвусмислено се възприема като обидна. В най-общ смисъл тя принижва адресата. Тази дума не е претърпяла изменения при редакцията на поста. Използването на тази дума е от естество да увреди личното достойнство на лица, които възприемат себе си като част от клуб 9.XII. Във вътрешната комуникация в рамките на ПП „Движение Да България“, а от време на време и в комуникацията с трети лица, определени лица са заявявали такава принадлежност. В този смисъл те са определяеми.

Според стандартите на българското общество, словосъчетанието „меки китки“ е отправяно към хората с определена сексуална ориентация, т.е. хомосексуални. Свързва се с жест на ръката на съответния мъж, при който той прави чупка в областта на китката. Намекът е за липса на мъжественост. В масовата култура изразът представлява форма на презрително и дискриминационно отношение към хомосексуални лица, както и лица, които могат да бъдат асоциирани с представата за хомосексуалност. Освен честото използване на този израз като обида в личен план, той се възприема и като проява на общо негативно отношение към лица с различна сексуална ориентация. Афиширането на такова отношение и използването на подобни етикети в публичното пространство, независимо дали е насочено към конкретно определени или определяеми лица, влиза в противоречие с либералните ценности на Политическа партия „Движение Да България.“ Също така, то е в разрез с Етичните правила на Политическа партия „Движение Да България“, които не допускат „каквато и да е форма на дискриминация, основана по-специално на пол, раса, цвят на кожата, етнически или социален произход, генетични характеристики, език, религия или убеждения, политически или други мнения, принадлежност към национално малцинство, имотно състояние, рождение, увреждане, възраст или сексуална ориентация“ (чл. 8, изр. 2).

Скоро след създаването на публикацията във Фейсбук този израз е заменен с „нежни душишки“. Редакцията на първоначалния пост оставя впечатлението, че г-н Христов в осъзнал неуместността на израза „меки китки“ и го е заменил с алтернативен израз. Същевременно, не става ясно дали намерението на г-н Христов е било да използва фразата „нежни душички“, който израз отново навежда към липса на мъжественост без да носи силната асоциация с представата за хомосексуалност, или е преднамерена правописна грешка в посока на внушения относно твърдяна свързаност на членовете на клуба с КОЙ, субект наричан често и „Шиши“.

Г-н Христов релевира твърдения, че Етичните правила на политическата партия, на която той е член, не го обвързват в лично качество в отношения, които са споделени в личния му профил във Фейсбук и не са "част от дейността на Движението". Докладчикът намира това твърдение за проявление на желанието на формално основание да се избегне отговорност за използване на посочените изрази. Следва да се отбележи, че формулировката в т. 8 е част от цялостната правната конструкция „Етични правила“. Тези правила са приети с оглед съхраняване на основните принципи на политическа партия „Движение Да България“, уредени в Устава на партията. Сред тези принципи е посочен и този за защита на човешките права, които не допускат публично осмиване или увреда на доброто име.

Фейсбук постовете, които са предмет на настоящото производство са публични, независимо, че са публикувани на личния профил на г-н Христов. Те недвусмислено са насочени към определяем кръг от лица, които са членове на политическа партия „Движение Да България“. Същевременно

в частта, в която представляват израз на дискриминационно говорене, те са от естество да засегнат и лица, които не са членове на партията, но са чувствителни към прояви на дискриминация, основана на сексуална ориентация.

На следващо място г-н Христов е член на политическа партия „Движение Да България“, а също и на нейния Национален съвет, който е управителен орган на политическата партия. Съответно, член на този съвет се смята за видна политическа личност по смисъла на чл. 36, ал. 2, т. 10 от ЗМИП. Като такава личност поведението на г-н Христов е следено с по-голямо внимание и по поведението му се съди и за останалите членове на партията, а и за самата партия. Също така е трудно да се разграничи поведението на политика г-н Христов от това на адвоката г-н Христов или на физическото лице г-н Христов. Не е известно г-н Христов да се явява, където го отвеждат ежедневните му занимания и да въвежда квалификации дали е казал или направил нещо и в кое от посочените три примерни качества попада изреченото или стореното (или в много други качества, които би могъл да има). Такова поведение би било смущаващо за околните и най-вече за него. Именно овладяването на разнопосочни вътрешни импулси и поемане на отговорността за тях е белег за зрялост на индивида. То е в съответствие и с една стара поговорка от дебелия книги, която казва: „Ако срещнеш на пътя човек, яхнал пръчка, не му се подигравай, а просто го поздрави и го попитай – как е със здравето твой кон?“

Във връзка с изложеното по-горе Докладчикът счита, че посочените думи на г-н Христов, отправени във Фейсбук към други членове на политическата партия, са в колизия с Етичните правила на политическа партия „Движение Да България“. Членовете са задължени в отношенията, които имат като част от дейността на Движението, да се отнасят с уважение към всички други лица, като не извършват обидни действия и не накърняват достойнството им. Поради това и на основание чл. 19 от Етичните правила, предлагам Националната контролна комисия да наложи на г-н Николай Христов наказанието забележка.”

Пояснява, че в сигнала на А.К. се визират постове на господин Николай Христов, който реагира на статия във вестник ПИК относно Движението, пак във връзка с приложението за гласуване, по повод на която господин Николай Христов споменава думата "боклуци" във връзка с клуб 9.12.

Вторият, използван от господин Николай Христов, израз е "меки китки". Сигналите са подадени от А.К. и Х.Х. В писменото си становище господин Николай Христов посочва, че изразите не са обида, защото нямат адресат, отрича, че кодекс е приложим, защото той не бил в качеството член. Според Георги Биволарски Николай Христов извършва нарушение на Етичния кодекс. Според Георги Биволарски и двете неща са обидни спрямо някакви членове на партията. Разпространява ли мнение, засяга ли доброто име и правата на другите граждани. Не е разпространение на мнение, а са по съществото си обидни. Едното е общо обидно, а другото е насочено вероятно към някакви хора, за които може да се твърди, че са хомосексуални. Според Биволарски това не е редно. Нежни Душишки. Той е член на НС и трябва да се въздържа повече от другите.

Думата взе Николай Янев, който е съгласен е с констатацията. Той е следил грозните спорове, не му харесват и намира, че когато член на партията провокира такива спорове, това уврежда публичния образ на партията.

Юри Катанов поставя въпроса има ли основание да се наложи по-тежко наказание? Според Георги Биволарски такава не е налице, доколкото Фейсбук е особена среда, там лесно се преминават граници, не счита, че трябва да се отправя предупреждение за изключване. Според

Георги Биволарски господин Николай Христов ангажира недостойни витиевати доводи, не показва саморефлексия.

Николай Янев отбелязва, господин Николай Христов е изявен член на партията, протоколчик на НК, член на НС, участва активно в живота на партията и смята, че наказанието забележка ще му се отрази в посока саморефлексия, с което ще постигне целите си.

Юри Катанов, след запознаване с доклада по случая е съгласен, че забележка е удачно наказание. Веселина Панайотова също е съгласна с предложението на Георги Биволарски, че забележката може да накара господин Николай Христов да преосмисли какво се пуска в публичното пространство и е подходящо.

Думата взе Александър Иванов, който с някои неща в доклада е съгласен, но с други - не. Според него становището на Николай Христов, че не се прилага Етичния кодекс, не е състоятелно, той няма личен фейсбук профил, защото е на страницата на движението и всичко го приемат така – като член на НС. Според Иванов НКК следва да отправи ясен сигнал, че няма хипотеза, в която член на орган на Движението изразява лично мнение, при това по въпроси, които пряко засягат Движението – не, например, за глобалното затопляне. Според Александър Иванов не може да има обида в случая, защото не са определяеми лицата - адресати. Александър Иванов посочва – аз разбрах, че А. К. е член на клуба, когато той подаде сигнал и се самоопредели като такъв – по същия начин, когато някой подаде сигнал за колтуци. Това е някакво тайно общество, което замразява членство, размразява членство. Ако някой от потенциално публично известните беше подал сигнала – бих могъл да допусна, че е обиден. Но сега подава сигнал някой съвсем друг. Не може да обидиш човек, за когото не подозираш, че е член на това общество. Още повече, че господин Николай Христов е обърнал внимание на публикацията в ПИК, която цапа, и от там квалификацията "боклук", защото цапа. Това може да е и провокация към клуба, който е аморфна, неидентифицирана форма – да се припознаят и да се асоциират с публикациите в ПИК. Александър Иванов не счита, че има нарушение на Етичните правила да се обиждат другите членове, защото такива не могат да бъдат определени, а обидата не може да бъде към неопределено лице. Въпреки това счита, че наказанието е уместно, защото подобрите изразни средства в публичното пространство, направени от изтъкнат член на НС, накърняват публичния образ на Движението сами по себе си с враждебна, низка реч. Александър Иванов е съгласен с предложеното наказание, но не с обосновката на докладчика.

Жулиета Мандажиева уточнява, че в клуба членуват и лица, които не са членове на Движението, които са напуснали членове на Движението и т.н. и подкрепя оценката, че адресатите не са определяеми.

Георги Биволарски повтаря, че господин Николай Христов обижда членове на Движението, а те не бива да се обиждат. Георги Биволарски не коментира увреждане на публичния образ, защото сигналоподателят твърди обида – нарушение на чл.8 от Етичните правила.

Николай Янев сочи, че сигналоподателят е релевирал действието, но НКК може да квалифицира последиците, без да е ограничена от посоченото в сигнала. Според Николай Янев всеки, който се припознава като член на самопровъзгласилата се общност Клуб 9.XII., може да се обиди.

Жулиета Мандажиева припомня, че трайната практика на НКК е, че такъв тип език от членове, още по-малко членове на ръководните органи на Движението е укорим, защото уврежда образа на партията.

Така направеното предложение беше подложено на гласуване.

Решение:

НKK налага наказание „Забележка“ на Николай Христов.

Решението се взе с 6 гласа с „за“ и пълно единодушие на участващите в заседанието.